

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

د مولانا سعید افغاني د سولی او تفاهم، نشراتي ارگان
آزاده، تولنیزه، علمي، فرهنگي و نشراتي ارگان

www.said-afghani.org

Dr.Said Afghani

د مولانا سعید افغانی : آزاده ، تولنیزه ، علمي ، فرهنگي او نشراتي ارگان ته بنه راغلاست !

تاریخ نشر : 26 فبروری 2020

سی و پنجمین سالگرد وفات مولانا «سعید افغانی» گرامی پاد !

مولانا داکتر محمد سعید «سعید افغانی» عالم مشهور ، شخصیت بر جسته دینی ، ملي ، فرهنگی و مبارز راه «صلح و تفاهم ، عدم تشدد و سعادت بشریت» بود ؛ که سی و پنج «35» سال قبل ، به روز دوشنبه مورخ « هفت حوت سال 1363 هجری شمسی » مطابق « 26 فبروری 1985 » به عمر شصت و سه سالگی ، چشم از دنیا باقی بست و به درگاه حق تعالی پیوست .

إِنَّا لِهِ وَإِنَا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

محمد سعید ولد مولوی عبدالمجید ولد ملا سید امیر ولد صالح محمد ولد مولوی آقا محمد ولد شیر محمد ولد لگر ولد پاینده محمد صافی ولد خیر الدین ولد عمر بابا است. که در سال « ۱۳۰۰ هجری شمسی مطابق « 1922 م » در ده خیر آباد ، قريه عمرزئی ولايت لغمان در يك خانواده روحاني چشم به جهان گشود .

محمد سعید دوره ابتدایه را در مدرسهٔ محل به کسب علوم متداوله عصر خویش از پدر بزرگوارش غازی عبدالمجید «رحمه الله عليه» و دیگر علماء و روحانیون مشهور عصر و منطقه از جمله هریک: ملا عبدالوکیل، مولوی سید محمد، مولوی عالم، مولوی عبدالعزیز، مولوی محمد عالم، مولوی عبدالرحیم، مولوی صاحب نوری و دیگران آموخت و افتخار شهرت لقب «ملا محمد سعید» را در منطقه آبائی خویش حاصل کرد.

ملا محمد سعید در سال «۱۳۲۰ هجری شمسی» بنابر توجه پدرش، غرض فراگیری علوم دینی در دارالعلوم کابل که یکی از مراکز مشهور دینی وقت در منطقه بود، شامل شد و با اخذ شهادت‌نامه درجه اعلی و کسب لقب «مولوی»، از دارالعلوم کابل فارغ التحصیل و بنابر استعداد خارق العاده و نمرات عالی که داشت به حیث استاد «کادر علمی» در آن مدرسه مقرر گردید.

مولوی سعید افغانی در سال (۱۳۲۸ هجری) به حیث مدیر مدرسه دارالعلوم نجم المدارس ولايت تنگرها که در قریب جوار مرقد مبارک علامه نجم الدین مشهور به «هده صاحب» که یکی از مشهور ترین مدرسه دینی آن وقت در افغانستان بود، توظیف شد.

او بر علاوه پیشبرد امور مدرسه نجم المدارس به کارهای فرهنگی، امامت و موعظه‌ای دینی و کار وسیع وطنی؛ برای تنویر جامعه پرداخت و همچنان جریده قلمی را بنام «النجم» که بیشتر از نیم قرن قدامت تاریخی دارد، با شعار «خدمت به مردم و وطن» تأسیس کرد و خود منحیت مدیر مسؤول؛ کار نشراتی آنرا به پیش میرد و حضرت خان شاکرده صنف دوازدهم آن وقت مدرسه به صفت معاون جریده با استاد سعید افغانی همکاری داشت، که در مورد پروفیسور عبدالله بختانی «خدمتگار» در کتاب بنام (د سولی او تفاهم د لیاری مبلغ دوکتور سعید افغانی) چنین نوشته است:

مولانا محمد سعید «سعید افغانی»، لس کاله د نجم المدارس د مدربی مدیریت کری او د تنگرها د ادبی شاعرانه ویشن چاپیر یال د هدی په تاریخي کلی کښی او سیدلی دی، چيرته چه د هیواد د مشهور عالم مولانا نجم الدین اخونزاده (هدی صاحب) مزار دی.

مولوی سعید افغانی د مدرسی شاکردان لیکوالی، شعر او ادب ته هم تشویقول او هفوی روزل. د ده په توجه او پالنه به د تنگرها د ورخپانی او مجلی پانی د نجم المدارس د شاکردانو او استادانو په مقالو او شعرونو ډکیدلی. په دغه وخت کښی مولوی سعید افغانی د (النجم) په نامه، د مدرسی لپاره، په پېښتو ژبه، یوه اوه نیزه قلمی جریده هم چلوله چه مسولیت یی د ده په غاره و. د دی جریدی لو مری ګنه د (۱۳۳۷ هجری شمسی) کال د میزان په ۳۰ مه خپره شوی ده. دا ګنه او ځینې نوری ګنې یی هم دا اوس زمونو په لاس کښی دی او د قلمی جریدو ډیره بنه بیلګه ده.

استاد سعید افغانی زمانیکه به شهر کابل تبدیل شد، در آنجا نیز برای تنویر اذهان ملت و خاصتا جوانان کشور در پهلوی کارهای فرهنگی، تنویری و خطابت؛ جریده قلمی تحت نام «اخلاق» را در لیسه عالی حبیبه شهر کابل تأسیس و به دست نشر سپرد که محترم خلیل «زمر» خاطرات شان را تحت عنوان «یک معلم و یک رهنماي خوب» چنین نوشته است:

(دقیق بیاد دارم که سال «۱۳۴۱ هجری شمسی» بود و من در صنف دهم لیسه حبیبیه درس میخواندم . مردی بلند قامت ، با وقار و سنگین که دارای لباس منظم و پاک و تمیز بود ، یکجا با محترم محمد یعقوب سر معلم مکتب وارد صنف گردید و یعقوب خان موصوف را اینطور معرفی نمود :

او محمد سعید افغانی نام دارد و پس از این بشما مضمون تفسیر را تدریس خواهد نمود ، پس از این معرفی مختصر استاد سعید افغانی به تدریس آغاز نمود . او با سایر معلمین علوم دینی که تا آن دوران من دیده بودم تفاوت کلی داشت ، موصوف شمرده و حساب شده حرف میزد ، با حوصله و با تمکین بود و در طول دو سالیکه او معلم بود یکروز هم حالت عصبانیت و بی موازنگی را از او ندیدیم .

استاد سعید افغانی یک معلم مهربان بود و به همه گونه سوالات شاگردان پاسخ میگفت و این حرفهای استاد تا کنون در گوشم طینی انداز است : دین اسلام ، دین اخوت و دین برادریست ؛ عفو و گذشت بر انتقام و خشونت در آن برتری دارد و...).

سعید افغانی در سال «۱۳۴۲» هجری شمسی مطابق «۱۹۶۴ میلادی غرض تحصیلات عالی به پوهنتون «الازهر» مصر اعزام گردید و در آنجا بر علاوه تحصیلات عالی ، به امور فرهنگی نیز مصروف شد و بحیث مسؤول امور نشراتی «بخش افغانستان» در رادیو قاهره به معرفی کلتور مردم افغانستان و روابط تاریخی دو ملت «افغان و مصر» با نوشتن و نشر مضامین و مقالات مختلف پرداخت و بعداً به پاس خدمات شایسته شان در این عرصه به صفت امرشعبه نطاقدان بخش پشتون «کبیرالموز عین» در رادیو قاهره توظیف شد .

سعید افغانی بر علاوه اینکه درآموزش علوم ذکاوت خاصی داشت ؛ شخصیتی «مهربان ، دلیری و شجاع» توانم با عواطف و احساسات بشری ، خیر خواه ، مردم دوست ، صلح و امنیت پسند ، طرفدار سرسخت در مقاومت و دفاع از عقاید حقه اسلامی واقعی بود ، که بنابر این صفاتش در شب حمله نظامی بالای کشور مصر ۱۹۶۷ میلادی ، با قبول تمام خطرات حیاتی ؛ به رادیو قاهره رفت و بر علاوه نشرات پشتون ، نشرات عربی رادیو قاهره را با «فصاحت زبان ، خلاقیت ژورنالیستی و توضیحات عالمانه» فعال نگهداشت و از آنطریق مردم و قوای مسلح را به نفع مردم مصر ، جهان اسلام و دولت فقید جمال عبدالناصر رئیس جمهور وقت جمهوری عربی مصر به اتحاد ، متنانت و پایداری دعوت کرد که به پاس این شجاعت تاریخی شان از جانب فقید جمال عبدالناصر رئیس جمهور مصر رسماً به حضور پذیرفته شده و مورد تمجید و ستایش شان قرار گرفت .

رئیس جمهور مصر ، با حضور داشت وزیر ارشاد و فرهنگ از شجاعت و دلیری سعید افغانی قدردانی کرده و چنین گفت : (این ابتکار شجاعانه شما کارنامه های علامه سید جمال الدین افغانی را در خاطرات مردم مصر دوباره تازه ساخت ، فلهذا ؛ دولت مصر از شما علامه دوم و از مردم افغانستان قلبآ ابراز سپاس مینماید .)

سعید افغانی در مقابل از حسن نظر و اخلاص جلالتماب فقید جمال عبد الناصر سپاس و تشکر کرده و بر روابط تاریخی بین مردمان دو کشور تاکید نمود و همچنان جمال عبد الناصر به وزیر ارشاد و فرهنگ اسلامی هدایت داد تا به پاس خدمات سعید افغانی و تحکیم هر چه بیشتر روابط مردم « مصر و افغانستان »؛ دو جلد کتاب شان را بنام های : « شیخ الاسلام عبدالله الانصاری الھروی و نابغة الشرق السید جمال الدین الافغانی » چاپ نماید .

دانشمند محترم فضل الرحمن « فاضل » سفیر افغانی در کشور مصر « قاهره »؛ در مقدمه کتاب بنام « د شرق نابغه سید جمال الدین « افغانی » چنین نوشته است:

(لکه چې پوهیرو د شلمی پېرى په دویمه نیمايی کښی ، افغانستان د از هر پو هنټون ته محصلین د زدکرو لوباره لیول پیل کړل ، که په دقیقه توګه د هفو محصلینو تر منځ بررسی ترسره شي ، د همغه محصلینو په دله کښی د دکتور محمد سعید افغانی نوم په سر کښی راخي، چې د زدکری په وخت کښی پدې هیواد کښی په عربی ژبه د ده لیکنی هم چاپ شوئ .

د لیول شوی محصلینو تر منځ ھینې نومورو هم شتون در لود چې وروسته د افغانستان په سیاسي او علمي د ګرونو کښی بنه و څلیدل چې: پوهاند غلام محمد « نیازی »، استاد برهان الدین « رباني »، استاد عبد الرحيم رسول « سیاف »، حضرت صبغت الله « المجددی »، پوهاند عبدالسلام « عظیمی »، پوهاند وفى الله « سمیعی »، محمد موسى « شفیق »، محمد صدیق « سیلانی »، عبدالقيوم « رهبر »، سیف الرحمن « سایف »، عنایت الله « رشید »، پوهاند محمد کبیر، پوهاند غلام صدر « پنجشیری »، جوهر « صدقی »، پوهاند نعمت الله « شهرانی »، داکتر سید جان « بیان »، محمد ګلاب « بشار »، پوهاند عبدالعزیز، پوهاند غلام محبی الدین « دریز » او په لسکونو نور چې د خپلی دوری لایق محصلین و. د دی څلیدلی کسانو په جمله کښی راخي، مګر د خپلی تحصیلی دوری په موده کښی چې په مصر کښی او سیدل د عربی او مصری مخاطبانو تر منځ یې د خپلوا آثار و او تالیفاتو نشر کولو ته پاملنډ ونه کړه .

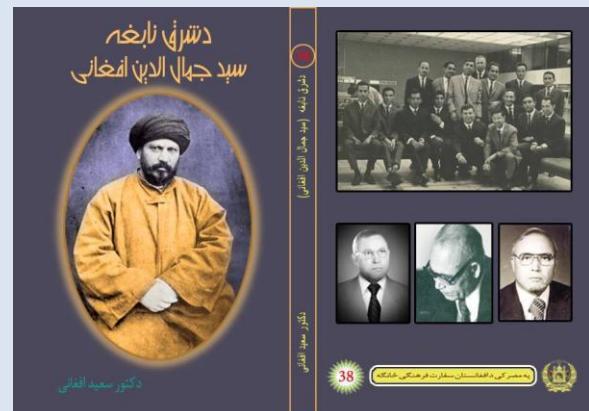
خیری څرګندوی چې یوازی دکتور سید محمد موسی توانا خپله د دوکتورا رساله یا تیزیس په ۱۹۷۱ م کال کښی د « الإجتہاد و مدی حاجتنا الیوم في العصر الحاضر » تر عنوان لاندی او همدا رنګه دکتور عنایت الله ابلاغ خپله رساله د « امام أبو حنيفة المتكلم » تر عنوان لاندی په قاهره کي د زدکری پاڼ ته رسولو وروسته چاپ کړی، دووه کتابونه چې په عربی نږی کښی خاص شهرت لري او آن تر دی چې د ۱۹۷۱ م کال څخه را پدیخوا چې چا د اجتہاد په هکله کتاب لیکلی هرومرو د پوهاند دکتور سید محمد موسی توانا اثر یې د عمدہ مرجع او سرچینې څخه شمیرل کېړوي .

ولی دکتور محمد « سعید افغانی » له دوی نه د مخه څل مهم کتابونه لکه نابغة الشرق (په ۱۹۶۷ م) کال کښی او همدا رنګه شیخ الاسلام عبد الله الانصاری الھروی، مبادله و آراءه الكلامية والروحية (په کال ۱۹۶۸ م) کښی په قاهره کښی چاپ کړل، چې پدې لړ کښی د نورو څخه مخکښ دی.

که څه هم د شلمی پېرى په وروستيو او د یوویشتمی پېرى په لومريو کښي خدای بخښلي دکتور محمد امان « صافی » خپل څو اثار په قاهره کښي چاپ ته ورسول، ولی د ده ګټور کتابونه د هغه دوری وروسته چاپ شول چې په مصر کښي هستوګنه غوره کړه او د عربی هیوادونو په پوهنتونونو کښي د استاد په توګه وظیفه ترسره کوله، مګر د دکتور سعید افغانی بنوالی پدی کښي و چې د تحصیل په دوره کښي بی خپل کتابونه چاپ کړل او د زدکرو پای ته رسولو وروسته، افغانستان ته ولار.

د یادونی ور ده چې هغه کسان چې مصر ته د زدکرو لپاره راتلل لکه :

استاد برهان الدين « رباني » او دasic نور، دوي په هیواد دننه د مجلو او ورځپانو سره د ليکنو او د همکارئ تجربه درلوډه ولی؛ د دوي ترمنځ یوازني کس سعید افغانی و چې قاهری ته د تک څخه مخکي د نجم المدارس مدیریت په غاره درلوډ او په هغه مدرسه کښي د « النجم » په نوم جريده په ۱۳۳۷ هجري لمريز کال کښي د زدکوونکو د پوهې له پاره تاسيس کړه، همدارنګه بېښي وه تر څو زدکوونکي ليکنى او شاعري ته تشويق کړي).

در عکس : محصلین افغانی پوهنتون الازهر جمهوری عربی مصر مورخ (روز شنبه ۱۷ سپتامبر سال ۱۹۶۶ در ترمیث میدان هوایی قاهره

قطار ایستاده ؛ از راست به چپ : استاد شهید برهان الدين « رباني » ، استاد جوهر « صدیقی » ، استاد حبیب الرحمن « جدیر » ، مرحوم دکتور محمد سعید « سعید افغانی » ، استاد مرحوم وفى الله « سمیعی » ، استاد حبیب الله « غالب » و داکتر سید جان « بیان » .

قطار نشسته ؛ از چپ به راست : استاد عبد الحکیم خان، استاد نعمت الله « شهرانی » ، استاد محمد اکبر « ضیایی »، استاد عبد الرشید « ملاخیل » ، استاد مرحوم محمد صدیق « سیلانی » ، استاد داکتر احمد « خطیبی » ، استاد یاقوت، استاد محمد حبیب « سراج » و استاد عبد الجیلی « یوسفی »

زمانیکه دوکتور محمد سعید « سعید افغانی » در سال « ۱۳۴۷ هجري شمسی » به وطن عودت کرد ، ابتدا به صفت استاد در دارالعلمین روبنان کابل و متعاقباً به صفت استاد در انسٹیتوت پولی تکنیک کابل موظف شد.

او به شخصیت انسان حرمت میگذشت ، با همه با حوصله و فراخدلی برخورد میکرد ، اهل منطق و استدلال بود ، به محراب فضیلت و علم احترام بی شایبه داشت و در اوج جاه و جلال به تواضع زیست و منحیث فرزند صالح وطن و بمثابه محقق پرتلash و حقیقت جو ، بعد ازغور و بررسی همه جانبه اوضاع سیاسی و اجتماعی وطن بخاطر ایجاد یک « جبهه متحد ملي » شعار زیرا :

« دین هر عالم ، هر شخصیت مذهبی ، هر وطنپرست و هر انسان صادق آنست که تمام قدرت، استعداد و دانش خود را وقف مبارزه بخاطر آزادی ملی و اجتماعی ، بخاطر صلح و امنیت بشریت نماید ».

مطرح کرد و جهت تحقق آن به مبارزه صنفی همچنان در جمع جنبش‌های دموکراتیک استادان پوهنتون کابل و محصلان (۱۹۷۲م مطابق ۱۳۵۱ هجری شمسی) پرداخت و به همکاری هریک: استاد فضل الریبی « پژواک »، دوکتور محمداحسان « روستام »، پوهاند علی محمد « زهمه » و عده‌ی دیگری از استادان ، طرح هسته گذاری اتحادیه استادان افغانستان را تکمیل نموده و در اولین جلسه مؤسسان افتخارآن را در یافت تا به نمایندگی از انسیتیوت پولی تکنیک کابل به عضویت رهبری شورای مرکزی و متعاقباً به صفت معافون شورای مرکزی آن اتحادیه انتخاب گردد.

در مورد محترم استاد سرفراز « مومند » چنین نوشته است :

(جلسی روانی وی ، تضادونه عمیق کیدل او بالاخره یوه جلسه دومره هیجانی شوه چی نژدی و چی د استادانو اتحادیه چی د استادانو د صنفی گتو یوا ځنی رښتنی مدافع وه جوره نشی او غونډه رنګه شی او دغه کلاس حق او دیموکراتیک غوبننته په ځای پاتی شی .

درست په دغه لحظه کی استاد سعید افغانی چی د پولیتکنیک د بی طرفه استادانو څخه و او د پوهنتون اکثره استادانو کی د تاکلی احترام څخه بر خورداره و ، یوه ثابته بیانه ایراده کړه ، استادان بی اتحاد او اتفاق ته را وبلل ، صنفی هدفونه او سیاسی هدفونه یی لنډ توضیح کړل ، هیله بی وکړه چی صنفی غوبننته د سیاسی غوبننته څخه بیلی کړی ، استادان بیی په دیر ارام او متأثت سره دغه عظیم مسؤولیت ته متوجه کړل چی که دا اتحادیه جوره نشی نو یوه نه بخښونکی تاریخي اشتباہ به موکری وی او راتلونکی به په مونږ لعنت وايی ..)

همچنان محترم مرحوم محقق م.ح. بارق « شفیعی » در خاطرات شان را بنام « خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود » چنین نوشته آند :

(دکتور سعید افغانی می کوشید اتحادیه را از سوابق لغش به « چپ » و « راست » به دور نگهدارد ، که الحق در آن گیرودار کار آسانی نبود ، مع هذا ؛ اتحادیه در مسائل سیاسی به صورت محسوسی از مرکز به طرف « چپ » اتخاذ موضوع میکرد و این یکی از عواملی محبوبیت بیشتر استاد سعید افغانی در نهضت ملی و دموکراتیک کشور بود ، در عین حال او میکوشید با استفاده از این تجربه در زمینه و سیعتری ، این اشتراک مساعی در بین نیروهای سیاسی دارای تمایلات کوناکون را ، با تجربه به نقاد مشترک در اهداف عمومی شان ، به اشتراک در یک جبهه متحد دموکراتیک و ملی در معرض آزمایش قرار دهد ، ولی اتحاد ملی به زمینه و یا زمینه های عینی مبارزات متحد ملی ضرورت داشت و ...)

همچنان محترم داکتر سید خلیل الله « هاشمیان » در مضمون تحت عنوان « شناخت من از مرحوم پوهاند دکتور سعید افغانی » چنین نوشته است:

(صحبتها و دیدارهای بعدی من با پوهاند داکتر سعید افغانی پیرامون اتحادیه استادان پوهنتون بود که اکثر اوقات مرحوم پوهاند فضل ربی « پژواک » نیر حاضر میبود. درین صحبتها ما با هم بسیار نزدیک شدیم زیرا نظرات مشابه داشتیم .

پوهاند سعید افغانی یک شخصیت اکادمیک بود و در آنزمان که جنگهای ایدیالوژیکی یگانه کانون علوم افغانستان- پوهنتون را تهدید بسقوط میکرد، سعید افغانی برای نجات این موسسه خدمات قابل قدر انجام داده است .

پوهاند سعید افغانی از حمایت اسلام گرایان برخوردار بود، ولی؛ با منطق قوی که داشت کمونستها و چپگرایان را همیشه قناعت میداد و زمینه تفاهم را با آنها میسر میساخت که در اثر همین نوع میانجیگریها اتحادیه استادان پوهنتون ساخته شد.)

استاد سعید افغانی قلم توانا داشت؛ او با نوشتن بیشتر از «سی و هفت» جلد کتب و بیشتر از «یک‌نیم هزار عنوان مقاله و مضمون» به زبانهای «پشتو، دری و عربی» البته چه در بخش فلسفه؛ چه هم در دنیا ای تصوف و چه هم در عالم اجتماعیات نوشته و همچنان چایزه بین المللی هزارمین سال تولد ابوعلی سینا نابغه شرق، را که شامل «مداد طلائی و پول نقدی» است، مفتخر شده‌اند.

ضمناً باید خاطر نشان ساخت که در مورد فعالیت فرهنگی استاد سعید افغانی، محترم پروفیسور عبدالله بختانی «خدمتگار» چنین نوشته است:

() دوکتور مولوی سعید افغانی، دخپلی لیکوالی په خلو بینت کلنہ دوره کبنسی، په پېښتو، دری او عربی ژبو ګن شمیر مقالی لیکی دی، پخپله ده، دخپلو کتابو شمیر «وه دیرش» او مقالو شمیر له «يونیم زوروونه» زیيات تخمين کړی دی.
هغه یو ملي، متفرقی، مذهبی شخصیت و چه تل د خلکو او اولس د ضرورت غوبنټو د ملاتر په لیکو کبنسی دریدلی دی.

په زلمیتوب کبنسی بی د ویبن زلمیانو له هدفونو څخه روحيه اخستی او دهفو ننګه بی کړی ده. په سفر کبنسی بی د خپل هیواد تاریخي او فرهنگی ویارنی نورو اولسونو ته معروفی کړی دی.
د ژوندانه د پو خوالی په عمر بی د هیواد د خلکو د ملي دموکراتیک غور زنک ملاتر کړی دی او د دین د حقیقتونو د ځرکندولو په ذریعه بی هغه ارتجاعی دسیسي افشاء او شندي کړی چه زمونږ د خلکو، وطن او نهضت په ضد دی.

د ژوند د پای په ګلونو کبنسی بی د سراسری سولی او امنیت او ملي روغی جوري د تامین لپاره بی هڅه کوله، په هیواد او نړی کبنسی بی سوله او تفاهم غوبنټ او کاریې ورته کاوه ...)

همچنان محترم انجینر محمد رحیم «یوسفی» در خاطرات خویش چنین نوشته است:

«د کابل په دولتي مطبعه کي د ده روسني کتاب د چاپ لاندی و «۲۷» کاله تیر شوي، ما د دغه کتاب عنوان هېر کړي دی. یو دوه و رخې و روسني داکتر صاحب تیلفون وکر تر خود کتاب پروف د خانه سره د تصحیح لپاره دغه روغتون ته یوسم او هغه دواړه تصحیح کرو.

زه د څلورسوه بسترايز روغتون دريم منزل ته وخت څلورسوه بسترايز روغتون چهارايز قوماندان داکتر ولايت حبibi چي زما په ګومان د قلب ياد زره د ناروغي متخصص به و د ده په دروازه کي ولازو و دروغينه وروسته ئي راته وویل :

بیر تک او رانګ مه کوي، د اسري د مرگ مریض دي شاید بیر وخت به پکي هم نه وي !! ما ورته کرل چي : پوښته خو لاحه چي ما د هغه د نوی کتاب پروف ورته راوړي تر خو هغه تصحیح کړو. داکتر حبibi زما په خبره و خندل او راخخه ولاړ خو دومره ئي وویل چي : که دا سري نه مړکپوي، خو بیا هم خان وژني !

زه د داکتر سعید افغانی د بستر کوتی ته داخل شوم ، دهغه په سیني پوري مزي ترلي او ماشین چالان ټو چي ما ورسره دهغه د نوی کتاب پروف ولوستل او تری را رخصت شوم . زه لا دفتره نه و م رسيدلي چي حضرت عزرائيل «ع» د ده روح قبض او د د دی فاني دونيا څخه ئي د « ۶۳ » کلونو په عمر رحلت کري و .

د دکتور سعید افغانی د ناروغي به بستر کېښي

دریغا ؛ مولانا سعید افغانی که به تاریخ « اول حوت 1363 هجری » مریض شده بود ؛ به بتاریخ « هفت حوت 1363 هجری شمسی » مطابق « 26 فبروری سال 1985 میلادی » ساعت دو بعد از ظهر، روز دوشنبه به عمر شصت و سه « 63 » سالگی ضربان قلب مهربانش در حالیکه کتاب جدیدش را اصلاح میکرد، از حرکت باز ماند و در شفاخانه اکادمی علوم طبی ، داعی اجل را لبیک گفت و بعالم جاودانی شتافت.

جنازه استاد سعید افغانی بتاریخ « 27 فبروری 1985 » با مراسم خاص از مکروریون سوم ، شهر کابل توام با اشتراک صدها تن « علما ، روحانیون ، دانشمندان ، بزرگان حکومت ، مخلصین ، شاگردان ، دوستان و اقارب » شان برداشته شد ، بعد از اداء نماز جنازه در مسجد جامع پل خشتی شهرکابل ، مطابق وصیت شان در جوار مرقد حضرت تمیم الانصار « رح » در شهدای صالحین به خاک سپرده شد .

« ا نالله و انا اليه را جعون »

قابل یادداهانی است که برسنگ مزار استاد سعید افغانی شعری از محترم سر محقق عبدالله بختانی « خدمتگار » حک شده ، که در کتاب بنام « ویرني » صفحه « ۲۸ » خویش از آن چنین یاداوری فرموده اند :

دوكتور مولوي محمد سعيد «سعيد افغاني» مشهور ستر ديني عالم ، معلم ، دېښتو ، دري او عربي ژبو ليکوال او مولف او اجتماعي شخصيت ، زماډير نژدي او صمييمى دوست و . د تاريخ دغه قطعه يې ما ليکى ده او د دكتور سعيد افغاني د شناختي د مرمو په بېره کنيدل شوی ده:

دوكتور سعيد افغاني

په لوستلو ، لوولو او ليکلو
دپوهنى د ديوى لاندې کارونه
فضيلت او شرافته سره تير شول
په (دوكتور سعيد افغاني) درى شپيته کلونه

« دوكتور سعيد افغاني » د ابجد په حساب « ۱۹۲۲ » کېرى ، چه داد هغه د زېژبدنى ميلادي کال دى . هغه « درى شپيته کلونه » ژوند تير کېرى دي چه د اسلام د پيغمبر حضرت محمد مصطفىى صلى الله عليه وسلم د ژوندانه له کلونو سره برابر دى . چه پر « ۱۹۲۲ » باندى « ۶۳ » واچوو بيانو « ۱۹۸۵ » تري جوريوي او دايي د وفات ميلادي کال دى .

الله ! به فضل و مرحمة خويش مولانا سعيد افغاني ؛ اين مبارز راه « صلح و تفاهم ، عدم تشدد و سعادت بشريت » را مغفرت فرما ، روحش را شاد و بهشت فردوس را نصييش بگرдан .

امين يا رب العالمين

مأخذ و منابع :

- د سولى او تفاهم د ليارى مبلغ دوكتور مولوى محمد سعيد افغاني : نوشته محترم سر محقق عبدالله خدمتگار بختانى .
- ويرني : نوشته محترم سر محقق عبدالله خدمتگار « بختانى » .
- اندرزهای دری : نوشته محترم مولانا استاد سعيد افغاني .
- تذکر مختصر در باره شخصیت الحاج دوكتور سعيد افغاني : نوشته محترم مرحوم مولوى محمد هاشم « کامه وال » .
- د شرق نابغه سید جمال الدين « افغاني » : مقدمه كتاب از محترم فضل الرحمن « فاضل » .
- خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود : محترم مرحوم محقق م. ح. بارق « شفعيي » .
- اتحاديه استدان پوهنتون کابل : نوشته محترم استاد سرفراز « مومند » .
- شناخت من از مرحوم پوهاند دكتور سعيد افغاني : محترم داکتر سيد خليل الله « هاشميان » .
- مبارز راه صلح و تفاهم : ارگان نشراتي د حق لاره .
- سوله او تفاهم د سعيد افغاني له نظره : نوشته محترم انجینر محمد رحيم « یوسفی » .
- يك معلم و يك رهنماي خوب : نوشته محترم خليل « زمر » .
- استاد افغاني د علم او فرهنگ دلاري يو تلپاتي نوم : شماره ۴۸ مورخ ۱۳۶۹ روزنامه پيام .
- مرحوم استاد سعيد افغاني : شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۹ جريده الاسلام .
- زماڙوند : نوشته مولانا استاد سعيد افغاني .